

Brabyla Pfaffen
vnde Cornarij Cornaria
in S. Maria 146.
Cornaria
Cornaria

Nitra ac Brabyla,
PRO VVLPECVLA EXCO-
riata asseruanda.

Exquis alibi
A. P. 1. 1. 1. 1. 1.
Gal. L. 2. c. 38.
de al. 1. 1. 1.

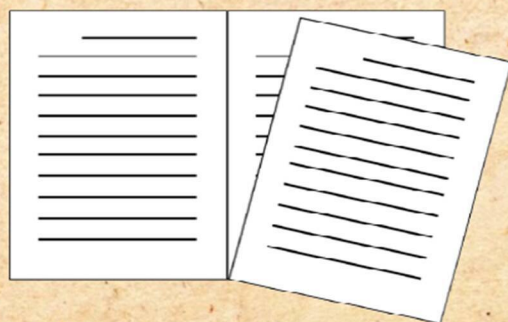
PER IANVM CORNARIVM MEDI-
cum Physicum, Hippocraticum in schola
Marpurgē. Professorem.

Ad Leonhartum Fuchsum, scholæ Medicæ
apud Tubingam Professorem.

Anno M. D. XLV.
Mense Augusto.

6. 9.

1. 10.

W woluminie kolejno współprawne sygnatury:

**Odręczny
spis tytułów**

SD 4122 II

SD 4123 II

SD 4124 II

SD 4125 II

SD 4126 II

SD 4127 II

Inc. 331

SD 4129 II

SD 4130 II

SD 4131 II

SD 4132 II

SD 4133 II

SD 4134 II

SD 4135 II

SD 4136 II

SD 4137 II

SD 4138 II

SD 4139 II

SD 4140 II

SD 4141 II

SD 4142 II

SD 4143 II

SD 4144 II

SD 4145 II

SD 4146 II

SD 4147 II

SD 4148 II

SD 4149 II

SD 4150 II

SD 4151 II

SD 4152 II

SD 4153 II

SD 4154 II

SD 4155 II

SD 4156 II

SD 4157 II

SD 4158 II

SD 4159 II

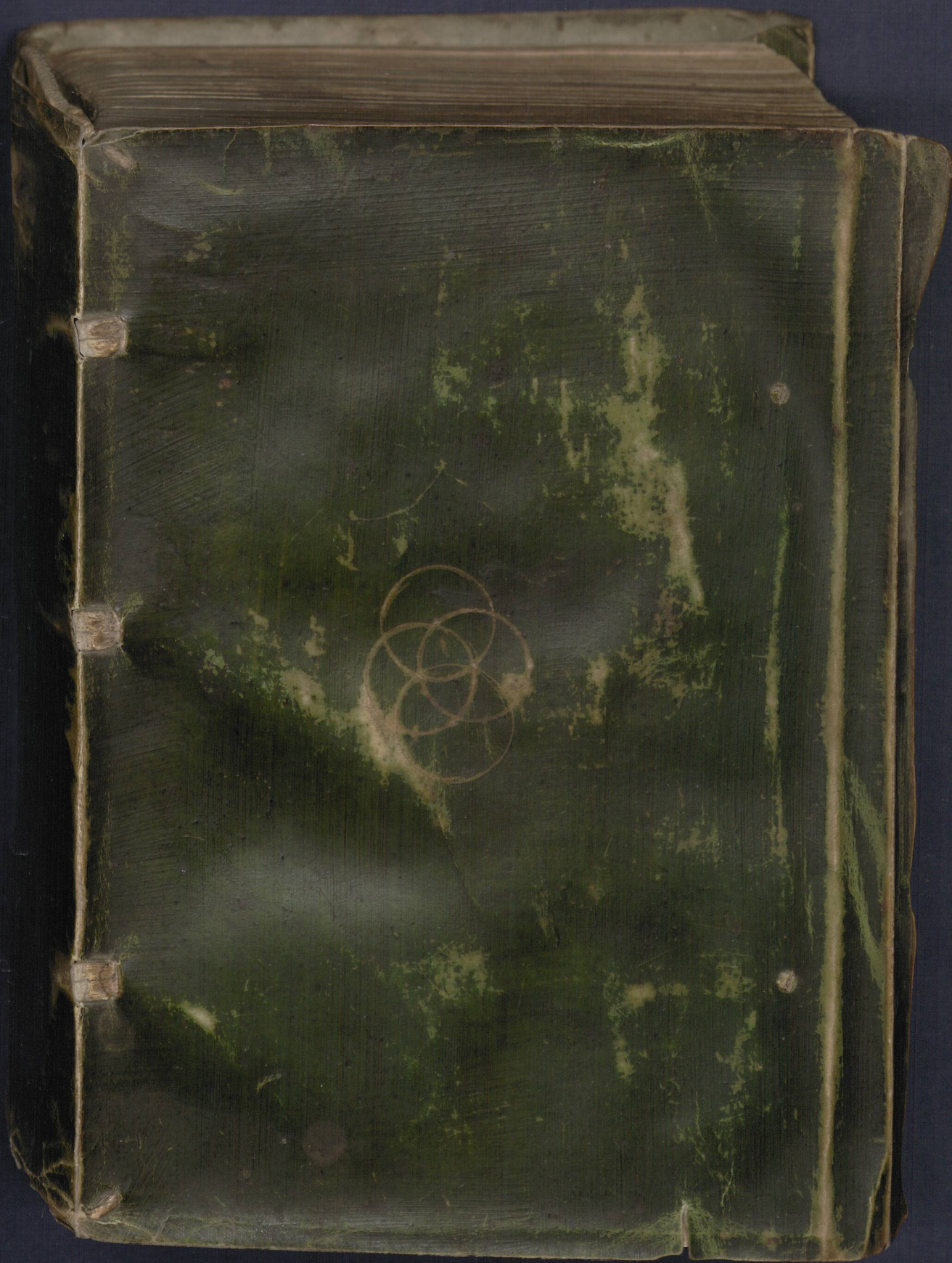
SD 4160 II

SD 4161 II

SD 4162 II

Inc. 331 b

Rkp. XVI wiek

In hoc libro contenta

- 1 Caxemes p. inera mediana, a de peste, Gab. f. yale p. 17. G.
- 2 Poptaria epigon medica, emde, Antierpie ad 62. L
- 3 Podagra liden elegiac p. Ed. Hesp. Plogitio, 31. C.
- 4 Febrio dialogis Hottentis, 14 brendin Luthon. A.
- 5 In C. Plinij l. 30 cap. 122. Magia Apologia Tuteny. G.
- 6 Masheoli test de artificiali memoria. A.
- 7 Ars memoriae Ge. Sibitij a pœniata alior. A.
- 8 Vithenta exorata p. linn Cornarind. ad 45. Encl.
- 9 Nita ac Brachila p. Vity. Exor. asserenda p. iul. Aug. & in Floreho.
- 10 Ad illibet calumnias Fudij, rufio Egenolphi. B.
- 11 Disputa de testam na a mial seminis na D. Roth a
- 12 Disp. Wensley Baion q. D. Roth. Aet.
- 13 Disp. Homicij Schemey de morte Gori.
- 14 Disputa D. Amichatij de pignemoria &c. D.
- 15 Disputationes duae D. Rothae p. Dolorandis aliq.
- 16 Disp. D. Amichatij, de 180 Comitah.
- 17 Disp. Casp. Naey de Phetomina. ad 48.
- 18 Disp. D. Fendij, p. Rerpadhero doctorendo.
- 19 Disp. D. Meney de catharus, rudente P. hio. ad 49. C.
- 20 Disputa D. Roth cum Pochroffis de Thelamgha abey.
- 21 Allocatio a purgatio Sumat D. Naey, ad 51. C.
- 22 Disp. de phlegmone, 1 Hamilleij & Flacq.
- 23 De lotione a balneis D. Amichatij & Masheolis. E.

24. Disputa. R. Jacobi Tiliichij & Sincero & Nathero.
25. Diss. P. Rell, & Bodrio, Nachholdo.
26. Diss. de causis februm in grec, V. Clavij.
27. Diss. P. Svin: Scheibij de Archi Tri notica.
28. De sang & pituita V. Peembach & 3 Doctores
29. V. Peembach & doct. 3 Quaes. medica (D
31. De calore & spiritus nativis diss. Meinerj & Steinnich. C.
32. De uno & eius generib. V. Hoffmann & Scheibij
33. De lacte diss. Hufsen & M. Baroth. 34. Estasis Strack.
35. Elementa Hipp. & Gal. V. Peembach & M. Baroth.
36. Reta moderat. ratio V. Meinerj. C.
37. Cae & principia certitudinis V. Tiliij Regionoh. C.
38. Dinstinctio spiritus nativis diss. Lamm, Faysen.
39. Ougo & ca. petri & Bernhardi Eincedling.
40. Cuius & Scholentz V. Herring. Steinnich. 41. V. Kontmann.
42. Von ungeliefen. 43. Vom Meinen ^{bro. off} melf.
44. Facies & mores mense carum 45. Caphys V. Pistor. E.

*Brabyla, Afflatoem.
vna Cornarij Cornaria
in G. Mianis 746.
Corn. - Cornarij*

Nitra ac Brabyla,
PRO VVLPECVLA EXCO-
riata asseruanda.

*Exq. in afflatoem
h. p. m. i. m. i.
Gal. L. 2. c. 38.
de al. f. m. i.*

PER IANVM CORNARIVM MEDI-
cum Physicum, Hippocraticum in schola
Marpurgē. Professorem.

*Ad Leonhartum Fuchsum, scholæ Medicæ
apud Tubingam Professorem.*

Anno M. D. XLV.
Mense Augusto.

o. g.

2. 10

Nitro se Biphys

PRO VALPESIA EXCO.
nitro allumina

PER LAMINAM CORNARIUM MEDIC.

conspicuum in

Reichung in Proben

Alteonide in Proben

Reichung in Proben

H: 1451600 (m)

Vol. C. 5149

IANI CORNARII MEDICI

PHYSICI, DE NITRIS AC BRABYLIS

*Sententia, Contra Leonhartum Fuchsum, & si-
mul responsio ad uanissima illius conuitia.*

IX EXCORIAVERAM VVL
peculam, et uulpinam detractam,
ac dono nundinario missam: quę
mea erat erga ipsum benignitas:
uixdum Fuchsius acceperat, cū
noua mihi ab illo offertur respon-
sio, uerē noua illa, & de qua non
immeritō mirari debeam, quum

nullum extet meum aduersus illum scriptum, cui talis
responsio fuisset expectanda. Verūm mox ea perles-
ta, uulpeculę ingenium agnoui, astu, insidijs, petulan-
tia, procacitate ac impudentia omnia molientis, fingen-
tis ac refingentis, & regnandi inter bestias libidine, o-
mnia naturę iura uiolantis, modō aliqua spes sit, ut ali-
quando oppresso ac extincto Leonis generoso illo ac
clementi robore, regnum subdolē inuadere possit. Ete-
nim responsio illa pertinet quidem ad Egenolphum
Typographum Francoforden. Sed ut eadem opera
Cornarius quoq; impeteretur, quem sibi iam palām ad-
uersarium factum esse Fuchsius conscius erat, etiamsi
nondum se excoriatum ab illo esse nosset, ita fingere ui-
sum est ipsi, quasi Cornarius esset scripti illius ab Ege-
nolpho in Fuchsum editi autor, & ut ipse appellat,
Architectus. Itaq; bonam magnamq; partem responsi-
onis eius, aduersum Architectum Cornarium ador-
nat, illumq; bonum Leonem uelut mortuum, aut cer-

tē dormientem, tot conuitijs laceffit, tot maledictis im-
petit, tanta petulantia insultans obruit, ut uerum il-
lud Græco epigrammate iactatum, esse cognouerim,
ὅτι ὡς αὐτοὶ νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐφ' ὤμους λαγῶσι: præ-
sertim quum hæc uulpecula iam nota mihi esset, mul-
tum leporini animi habere. Tamen si autem eius scri-
pti ab Egenolpho in Fuchsiū editi autor non sim, et
id mensibus aliquot post editionem primū uiderim,
nec exemplar unquā, nisi post semestre tempus, ab Ege-
nolpho datum habuerim: cuius rei ipsū scriptum à
meaphrasi penitus alienum, abundē testimonium præ-
bet, etiam si nullus Egenolphus, uel si quis fuit eius
auxiliarius, testificetur: ut hac de causa nihil esset à me
Fuchsiō respondendum, uelut nihil illorum conuitio-
rū ad me pertineret: tamen quia uelut autor à Fuchsiō
impetor, proscindor, mēdacissimis opprobrijs morde-
or, & effronte, ac penitus nullā hominis faciem habēte,
sed ipsam uulpeculam bestiam planē exprimente, libel-
lo arrodor, prouocor in certamen, meticulousus appel-
lor, qui cum uulpecula congregi, aut ipsam apertō bello
tentare non audeam: non est arbitror hic gannitus o-
mnino mihi contemnendus, ab impotentī alioquā ad-
uersus Leonis robur bestia profectus, Sed illa omnia
ex maleuolentia contra me conficta ac producta, ita re-
fellēda, ut boni uiri, qui ista legerint, intelligant me in
fontem, minime malē meritum de Fuchsiō, Imò in mul-
tis benemeritum, à leuissimo impudentissimoquē illo ne-
bulone, ac mendaciorum confingendorum artificio-
sissimo Telchine, his modis indignē tractatū esse. Pro-
inde non quidem mox ab initio, uulpeculam illam iam
antea à nobis excoriatam, pro merito tractabimus, rem
clementia

clementia nostra indignam iudicantes, ita mox facere
id quod proximū à uulpina detracta erat, ut canibus ac
uulturibus obijceretur: Sed σκελετόν ipsius etiam insu-
per afferuari curabimus, illud sperantes fore, ut uulpe-
cula pellem suam ita scædatam, ita pilis denudatam,
& alopecia deformatam, & Leonis unguibus aliquate-
nus dilaniatam, repurget, & ad reparandos pilos cura-
ret, ac resarciat, quo in posterum bona, formosa, ac in-
tegra pelle reuestita conspici possit. Atq; huius clemen-
tiæ nostræ occasionem aliquam habemus, ex illa ipsa
Fuchsi responsione: in qua ut omnibus publicè mani-
festum faciat, me multos Galeni locos temerè & nullo
la ratione corrupisse ac deprauasse, unum producit, at-
que illum ex nono de simpl. medicam. facult. adducit,
de aphrolitro, quem pudendi erroris de litro ac
nitro tegendi gratia, impudenter, nullo prorsus iudis-
cio, et nō sine maximo errore, deprauare ausus fuerim.
Hæc autem res an ita se habeat, uelut Fuchsius obgan-
nit; et an falsum sit id quod ego libro primo commen-
tariorum medicorum in Galeni libros de compositio-
ne medicamentorum κατὰ τόπον scriptorum, docue-
rim: & uerum sit id quod ipse in ea responsione nullis,
ne uerisimilibus quidem probationibus producit, ita
tuit, ac pronunciat, studiosis rei medicæ æstimandum
hoc scripto primū proponam. Et sit quidem hic aliis
quis fructus qui ad studiosos perueniat, Tua uerò im-
primis Fuchsi hæc sit ex nostra clementia utilitas, ut his
nitris, & aphronitris, simulq; addito sale, utaris ad σκελε-
τόν tuum afferuandum, inspersis, ac ita adhibitis, quo
durare possit, donec uulpinam detractam rursus indu-
as, & sartam tectā in posterum efficias, ne priore mor-
as

bo illa rursus correpta, idem periculum formidare co-
 garis. Quæ mea erga te benignitas non opinor tibi a-
 spernanda est: aut ne hac quidem parte beneficium ag-
 noscis: & adhuc ulterius Leoni insultare perges. Po-
 stea uerò, si ita uisum fuerit, ad conuitia breuiter, quæ
 tum honoris mei ratio pati potest, respondebo, ut po-
 te nihil ad me pertinentia, quum nulla ueritate, sed so-
 lis maleuolentiæ stimulis agitatus Fuchsius, hæc aut
 ipse confingit, aut ab alijs ipsi hac parte inseruentia-
 bus, inuestigat, aut ex alijs se cognouisse ementitur, &
 planè procacissimam bestiam se esse declarat. Primum
 itaq; omnium, ut uera & efficacia hæc nitrorum ac a-
 phronitrorum genera à me monstrata accipias,
 meam sententiam lib. primo comment. medic. in Gal.
κατὰ τὸ πῶς relata, itemq; eam in qua nunc persisto,
 proponam. Deinde quid alij senserint adijciam. Pos-
 tremum tuam quoq; subiungam, quo ex omnibus op-
 ptima eligas ad sceleti tui conseruationem. Nam neq;
 rerum materias tibi inuidissem, sed liberaliter commu-
 nicassem, si quid harum materierum uel re ipsa, uel ul-
 lo aliquo usu superesset. Interciderunt enim hæc om-
 nia, sicut perpetuis successionibus omnium rerum ui-
 cissitudo est, uelut ille dixit. Reperio apud Dioscori-
 dem ac Plinium duo, siue genera, siue species, siue dif-
 ferentias appellare quis uelit, nihil in præsens referre
 puto: quorum alterum res ipsa est, alterū rei flos qui-
 dam, siue spuma, prius Græcis *νῖσος*, posterius *ἀφρονίτρου*
 appellatur. Nec uideo quomodo aliter latinè appellare
 possimus, nisi Græcis nominibus utamur, aut aphroni-
 trum saltem, spumam nitri, uelut uocis compositio so-
 nat, appellemus. Nam & Plinius primum spumam ni-
 tri dicit.

tridicit, Deinde aphronitrum eandem uocat, quum
de nulla alia re, sed de eadem spuma loqui uideatur. In
ea itaque sententia eram antea quam commentarios il-
los scriberem, neq; ignorabam & Græcos Grammati-
cos, λίτρον, pro νίτρον, Atticos dicere annotasse, & satis
constabat ex Hypocrate ac Galeno, λίτρον uel omnino
esse νίτρον, uel saltem aliquam eius speciē. Et sicut λίτρον
pro νίτρον, ita etiam ἀφρόλιτρον pro ἀφρόνιτρον dici puta-
bam. Verū cū iam commentarios scriberem, & ui-
deretur locus ille libr. .i. Galeni de compos. medica-
ment. secundum locos, non esse prætereundus, in quo
nitri spumam, & ipsum nitrum, & mox ἀφρόνιτρον in us-
sum præscribit, tria nimirum diuersa medicamenta: in
hæitationem adductus sum, & aut aphronitrum à ni-
tri spuma diuersum esse suspicabar, aut pro aphronitro
aphrolitrum diuersum medicamentum & esse, & legi
debere existimabam. Quid multis opus est uerbis? In-
clinabat eō animus, ut ἀφρόλιτρον legendum esse statue-
rem, atq; sic commentandum ducerem, ut uelut mollio-
ris ac subtilioris alicuius speciei nitri, priuatim litri ap-
pellati, aphrolitrum spuma esset, Sic ut nitri in genere
spuma, ad generale nitrum referretur. Hæc opinio
mea tunc fuit, & nunc quoq; est, neq; oraculi uice eam
haberi uolo, aut expeto: Sicut omnino nihil ex meis
hac, uel ulla aliqua prærogatiua dignor, Sed ueritas
tem in omnibus uincere par est, atq; huic concedere
ac cedere perpetuò paratus ero. Confirmaui autem
hanc meam opinionem coniecturis uerisimilibus, lo-
cis ex Galeno hucinde adductis: nec me pœnitet, nec
pudet opinionis his locis corroboratæ, præsertim si oc-
casio hinc data est alijs meliorem sententiam inuesti-
gandi, ac

Riccius Lucen.

gandi, ac ueritatem inueniendi. Sit autem opinio hæc
erronea & falsa, Sint loci ex Gal. adducti, non rectè à
me accepti, certè eos peruertisse ac deprauasse dici non
possum, qui ita legendum esse, mihi uideri dixi saltem,
non etiam expungendam receptam lectionem, aut im
mutandam, utpote quam, nisi certius cognouero, neq̃
ipse in Galeno, quem totum ex officina Frobeniana
editurus sum, immutabo. Tantum enim autoritatis mi
hi non sumo, sicut neq̃ tantum doctrinæ in me agno
sco, quantum mihi esse Riccus Lucensis medicus se ue
rericonfitetur, qui reuera, ut bonus ac doctus uir, hæc
de nitri, spumæ nitri, ac aphronitri differentia difficul
tatem, se summa ingenuitate, ac nullo contentionis stu
dio, explicandam suscepisse profitetur, in commenta
riolo secundæ sectioni operum Galeni à se Venetis
editorum præmisso: aitq̃ se diu in multiplici hac diffi
cultate laborasse, ut ipsius diligentia studiosis aliquid
emolumenti afferret, nequaquam sanè ut cuiusquàm
laudis quippiam imminueret. Hunc uirum, & qui hus
ius similes sunt, imitari Fuchsi debebas, & modestiam
in refellendis aliorum opinionibus addiscere, non ita se
rociante lingua ac calamo, uelut morio quispiam, aut
rabiosus, doctioribus te insultare: ac ne indoctioribus
quidem. Quæ enim laus tua est, si inferiorem te supero
es: quum plurimum ad ueram gloriam faciat, eum non
uilem esse quem uiceris. Et profectò in Ricci senten
tiam penitus abirem, si persuasus id modo essem, quo
modo spuma nitri & aphronitrum sint diuersa, uelut il
le dicit: & non eadem res, uelut Dioscoridi ac Plinio ui
detur. Hic enim aphronitrum composita uoce, idem
quod ille exoluta compositione ἀφρονίτρυμν dicit. Nam
nitrum dici

nitrum dici etiam litrum, & aphronitrum appellari
etiam aphrolitrum, facile credo. Sed tamen ut aphroni-
trum & aphrolitrum eadem res sit, atq; ea à spuma ni-
tri, quæ soluta compositione ἀφρός νιτρον, uel λίτρον, Ga-
leno, Aëtio, ac Paulo appellatur diuersa, animo concie-
pere non possum. Res enim ipsæ uelut antea dixi, ho-
die non supersunt: & ut sint res diuersæ ἀφρός νιτρον, &
ἀφρόλιτρον: tamen ut spuma nitri sit medicamentum, re-
siccandi ui præditum, farinæ triticeæ simili aspectu: &
aphronitrum non farinæ speciem præferat, neq; disso-
lutum sit, sed coherens ac compactum, animum indu-
cere non possum. Sed sic sentio, aphronitrum quidem
esse ac dici materiam illam medicam, quæ compacta
sit ac coherens, non dissoluta, ac farinæ faciem præfe-
rens: & hanc non esse aliam à nitri spuma, aut græca
soluta compositione, non aliam quàm ἀφρός τῷ νιτρον
à Dioscoride appellatū, atq; hoc ex eo maxime, quod
leuissimam hanc spumam, & simul glebosam esse dicat.
Id uerò medicamentum, quod Galenus resiccandi ui
præditū, farinæ triticeæ simili aspectu esse ait: id ipsum
esse ac dici peculiari quadam appellatione aphrolitru,
etiamsi nullam esse speciem certam litrum priuatim ap-
pellatam concedamus. Erunt itaq; in summa tria diuer-
sa medicamenta. Primum nitrum, siue litrum. Alte-
rum spuma nitri, quæ eadem tum composita uoce ἀφρός
νιτρον, tum soluta compositione ἀφρός νιτρον appellerur.
Tertium ἀφρόλιτρον, & soluta compositione ἀφρός λίτρον,
mollioris ac subtilioris nitri spuma, farinæ triticeæ aspe-
ctu similis. Insuperq; uerba Galeni de aphrolitro, ita
ex toto legenda esse putamus: non ut ex nostra autori-
tate, quam nullam præ ueritate hac parte esse uolu-

mus, quippiam in Galeni libris immutetur, sed ut si ita
 res habere bonis ac doctis uiris uisa fuerit, quod rectū
 est ueritati tribuatur. Αφρόλιτρον αφρονίτρου διαφέρει, λί-
 τρον μὲν γὰρ αφρός ξηραντικόν ἐστὶ φάρμακον ἀλεύρω πυρίνῳ
 παραπλήσιος ὁφθαλμοῖς. ἢ γὰρ ἢ λευκός ἐστιν οὐχ ὥσπερ τὸ
 τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος τεφρώδης. Αφρονίτρον δὲ οὐκ ἀλευ-
 ρώδες, οὐδὲ διαλελυμένον, ἀλλὰ πεπεγός ἐστι ἢ σωεσῆς.
 ὃ πάντες οἱ ῥυτῶντες ἐν τοῖς βαλανείοις ὁσμέραι χάν-
 ται ῥυτῶντες ἔχοντι δύναμιν, ὥς μὴ μόνον ἀποσμηξῆαι ῥυ-
 τῶν, ἀλλὰ ἢ κνήσω ἰάσασθαι, διαφορομένων ὑπ' αὐτοῦ τῶν
 ὑγαινομένων αὐτὸν ἰχθῶν. Εἰκότως ὁ αὐτὸς σκευάζου-
 σιν ἰατροὶ πολλὰ τῶν διαφοροῦντων φαρμάκων. ὁ δὲ αφρός
 τοῦ λίτρον τῆς αὐτῆς μέρ ἐστι φύσεως καὶ δυνάμεως τῷ λί-
 τρω, λεπτομερεστερὰ δ' ἔχει τὴν οὐσίαν. ἐρρέθη γε μὴν ὀλίγον
 ἐμπροσθεν, ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὴν δυνάμειν εἶναι τὸ λίτρον ἀ-
 φρονίτρου τε καὶ ἁλῶν. αφρονίτρω μὲν γὰρ ἡ ῥυτῶντικὴ δύνα-
 μὴς ὑπάρχει μόνη, τοῖς δ' ἁλὶ καὶ ἡ συπτικὴ. τῷ δὲ αφρολί-
 τρω ἀμφοτέραι δυνάμεις εἰσὶ, πλήρ ἡ συπτικὴ ὀλίγη. πο-
 λὺ δὲ πλείω ἡ ῥυτῶντικὴ. In his uerbis mutatum est ad fi-
 nem ferme, τὸ αφρόλιτρον, in τὸ λίτρον. Sic enim paulō
 antē capite de sale Galenus dixit, ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν
 ἐστὶν ὁ τοῦ λίτρον. Atq; hoc modo etiam ueterem Asulan-
 norum codicem Riccus habere testatur. Et mox, pro
 αφρολίτρω μὲν γὰρ &c. factum est. αφρονίτρω. Et mox,
 pro πολὺ πλείω δὲ ἡ ῥυτῶντικὴ, quod de sale dictum habe-
 tur, adiectio horum uerborum facta est, omisso de
 aphrolitro, & repositorum à me ex Serapione: quæ
 uerba etiam Riccus in Serapione adiecta, supra uul-
 gatam Galeni lectionem animaduertit. Sed tamen
 non ut nos inde Galeni loci restitutionem in commen-
 tarijs nostris fecisse consideraret. Verum hæc etiam
 quidem

Asulanorum
 Codex

Serapion

quidem uberius, sed si rectius interim cognoscere dæ-
bitur, melius ac longius in diurnaliorum in Hippos-
cratem libris exequemur. Tam uerò hæc sufficiunt, NB
in rebus præsertim hodie nullis ac abolitis. Riccum
autem ut uirum philosophum hortamur, ut de his &
similibus locis, in scriptis nostris propositis, liberè &
seuerè etiam nos reprehendat, ac damnet, quo ueritas
uincat, & omnis hominum uanitas penitus euanes-
cat. Idem etiam alios omnes rerum naturalium ac
medicinæ studiosos rogamus ac obsecramus. Te uerò
Fuchsi, id quod nominaris, malignam bestiam esse
iubemus; & tamen te etiam in medium nunc adduce-
mus, ut audiamus quàm magno ueritatis amore, quan-
to iudicio ac ingenij dexteritate, ad opinionem me-
am refellendam, ac tuam probandam prodieris. Cæ-
terum ut litrum & nitrum non esse diuersa in confes-
so est, ita quoque aphrolitrum & aphronitrum, quic-
quid architectus ille furiosus somniet, nihil differre
inter se est necesse. Diuersum autem est aphronitrum
aphrolitrumue, ab Aphonitro seu apholitro. Nam
ut loco paulò ante citato Galenus testatur, Aphroni-
trum aphrolitrumue medicamentum est exiccatorium
farinæ triticeæ simile. Aphonitrum autem siue apho-
litrum farine speciem haud obtinet, neque dissolutum
est, sed coherens atque coactum. Præterea aphroni-
trum eiusdem cum nitro, ut idem eodem in loco Ga-
lenus est autor, tum naturæ, tum facultatis existit,
sed tenuioris essentia. Habet etiam in medio A-
phonitri & salis consistentem facultatem. Aphoni-
tro enim sola extergendi uis inest, sali uerò etiam
adstringendi, multo magis quoque extergendi.

„ His quidem perspectis & cognitis, Galeniꝑ loco non
 „ uiolato, cuius promptum erit alios eius uiri locos de
 „ prauatos in integrum restituere. Quippe statim ani
 „ maduertet in lib. ix. simplic. medica. de salibus, perpe
 „ ram ἀφρολίτρους, pro ἀφονίτρους legi. Item capite περὶ λή
 „ τρας ἡ νήτρους, falsò ἀφρονίτρους, pro ἀφονίτρους scribi. Deni
 „ que lib. viij. Thera. Metho. ca. v. pro ἀφρονίτρους legen
 „ dum esse ἀφονίτρους. Hæc quidem errata non in ijs tan
 „ tùm locis, uerum etiam multis alijs, quos proferre ni
 „ hil attinet, promptè admodum is cui hæc inter aphroni
 „ trum & aphonitrum perspecta est differentia, depres
 „ hendet. Sic Fuchsius. At quantum iactationis, quan
 „ tum gloriæ Fuchsio paratum erat, si hæc uel ex suo in
 „ uento, uel ex animaduersione, ac iudicio suo proderet.
 „ Sed sunt hæc Hermolai Barbari, quem astuta illa be
 „ stia ne nominare quidem dignatur. At ut sint tanti ui
 „ ri, tamen nihil certi doceri in illis, clarè ostendit idem
 „ Lucensis medicus Riccus, Hermolaum corrupta Ga
 „ leni in capite de aphrolitro lectione persuasum esse, ut
 „ inter aphronitrum & aphonitrum differentiam face
 „ ret. Nec nos Hermolaum hæc prodidisse clam erat, ut
 „ qui non aphonitrum, sine r, litera, sed aphronitrum cū
 „ litera r, etiam in commentarijs nostris legerimus. Sed
 „ quum non probaremus, ne meminisse quidem uoluī
 „ mus, hoc uelut leue quiddā, reliquis illius uiri magnis
 „ uirtutibus, & erga recta studia meritis condonantes.
 „ Egregia uerò locutio, et planè Fuchsio digna, qua pro
 „ suorum dictorum confirmatione utitur. Hæc quidem
 „ errata nō in his tantùm locis, uerum etiam multis alijs,
 „ quos proferre nihil attinet, promptè admodum is cui
 „ hæc inter aphronitrum & aphonitrum perspecta est
 „ differentia,

Hermolaus

differentia, deprehendet. Qui prius norunt inquit, ac rem perspectam habent, promptè deprehendent. Imò cui perspecta est Fuchsi hæc differentia, ei non opus est illinc deprehendere errata, sed iam certus est, quicquid huic differentia reluctatur, id erroneum esse. Verùm uideor mihi intelligere quid uelis, Te non posse talia clarius docere dicis, sed si quis prius aliundè nouit, is faciliè errata in Galeni locis deprehendet. Nouum genus docendū, argumentandū, probandū ac confirmandū, non multum dissimile ab illo dogmatis genere, quo sacrificulus quidam usus esse fertur, in narranda historia de sancto, ut dicitur, Eulogio fabro, qui uiliori è quo defectum pedem, alteri cuidam generoso ac precioso, cui suus morbo perierat, ut recidendus esset, adapatuit, ita ut alieno illo pro suo uti posset. Hoc enim pro concione dictum, quum quis sibilo explosisset, sacrificulum ad hanc probationem confugisse ferunt, ut talia ne sibilis exciperentur, sed si quis esset qui credere id nollit, is in templum maius abiret, isthuc uisurus ponè summam aram, totam rem affabrè depictam. Talis est probator *διαλεκτικώτατος* ille Fuchsius. Quasi uerò scriba aut typographus non posset falsas uoces ac appellationes, pro ueris ac genuinis exprimere, ueluti pictori Quidlibet audendū semper fuit equa potestas. Hæc sunt quæ de nítro ac aphronítro, ex sententia mea, quantum eius ueritati consonum est, donec meliora quis proferat, commonstrare studiosis uolui, in tuí tamen *σκελετόν* asseruationem imprimis à te Fuchsi assumenda, si fortè reperiri possint. Quod sinò dabitur, utaris sale illo crasso arenoso, probasio ac Boio apud Gallos appellato. Nam hic & fossilis est, & grano

ægrè friabili præstare hoc potest, ut caro tua cum ossi-
bus reliqua inueteretur, & non flaccida diffluat, ac pu-
trefcat. Hoc enim est quod maximè cupio, ut tu cures,
quo aliquando pelle tua reuestitus iucundum nobis spe-
ctaculum præbeas. Quid uerò ad iniurias à te mihi il-
latas, ad ementita conuitia, ad impudentes illas contu-
melias ac calumnias referam? silebò ne, & uelut à con-
temptissimi ac ludicri morionis solutissima lingua pro-
fecta, nihili faciam? & Stoicus quispiam factus iniuriā
in sapientem cadere non putem? Aut iuxta sapientis
consilium respondebo stulto, non quidem secundum
ipsius stultitiam, ne ipsi similis fiam, sed aduersus stulti-
tiam eius, ut ne sapiens sibi uideatur? Videbo an media
uia incedere possim, & talem moderationem adhibe-
bo, quo ego uir bonus equè apud illos quibus ignotus
sum, atq; apud eos quibus de uita ac moribus meis con-
stat habear, ita ut nihil uanissima conuitia tua efficere
possint. Tu uerò malignus columniator, & mendax
honoris alieni arrosor, palàm ab omnibus cognosca-
ris. Primùm igitur clarè confiteris, huic tragœdiæ te
initium dedisse, quibusdam uerbis à te in præfatione
historiæ stirpiū scriptis, quibus me ut notare uoluise-
ses, ita id ego intellexerim, & inde aduersus te commo-
tus sim. Sit itaq; hæc aliqua tua ingenuitas, quòd apertè
malitiam tuam ipse fateris. Neq; hoc iam grauius urge-
bo, pro hoc enim facto tuo, iam à me excoriatus es, &
nihil amplius precor, quàm ut κατὰ ποῦν, & exitus quo
que tragœdiæ, ut tu appellas, à te ortè, in te desinat. Ve-
rùm quòd inde cōmotus sim, & scripti Egenolphi con-
tra te autor fuerim, merum mendacium tuum est, uelut
suprà abundè declarauī. Quòd uerò magnificas laudes
exte mihi sperarim, uanissimū tuum commentum est.
Non

Non enim sum adeo uerae laudis egenus, ut à tam uili
ac uano nugatore laudari expetam, qui non reperiat apud
ullum aliquem suorum uerborum fidem, quàm ex prio-
ribus mendacijs amisit. Hoc tamen uerum esse non ne-
go, me patienter furta & rapinas tuas aliquandiu tulisse,
ea expectatione, uelut etiam in uulpecula excoriata
dixi, quòd aliquando bonam gratiam repositurus esses.
Sed satis declarasti qualis à plagiarijs gratia sit expectan-
da. Et crede mihi Fuchsi, ista tua improbitare effecisti,
ut nemo laudes à te speret, aut expetat. Verum quòd ad-
dis: Laudibus suis eum nunquam defraudassemus, si modò
leui aliqua Herbarum cognitione hunc esse præditum per-
spectum habuissemus. Quam, n. earundem imperitus, ru-
dis, ignarusque sit, uel ridicula illius de poterio sententia,
ut cetera taceam, abunde testatur etc. Ad prius quidem di-
ctum, iam tibi responsum est, Ad posterius uerò idem à
me dici poterat, nempe nihil minus me cupere, quam ab im-
probissimo nebulone ulla parte probari, cum par laus
sit ab improbis reprobari, ac à laudatis uiris laudari: Sed
tamen rei Herbarie quam sim ego ignarus, multis de-
clarare possem, si ita uideretur, & opus esset, cum multi
sciāt quantum hac parte præstare queam, qui uel mea lege-
runt, uel docentem audierunt: & non ignotum sit ante se-
decim annos, scriptum quoddam à me inchoatum esse, in
Dioscoridis expositione, quod nondum quantumuis ma-
gno pretio à me impetrare potuit quisque, ex his etiam Ty-
pographis, qui reuera tua gratis oblata, non acceptaret
edenda. Verum nolo in presens quicquam iactare aut o-
stentare, producta saltem à te ridicula mea, uelut ais, de
poterio sententia, palam conuincam te uerè & rerum,
& herbarum omnium ignarum esse, & nihil in toto tuo
stirpium cantone, uerè tuum esse, sed omnia à prioribus
accepta,

accepta, siue rectè, siue secus ea prodiderunt. Et erit
 hæc quoque mea aliqua erga te beneuolentiâ, si modò
 præ mentis cœcitate agnoscere posses, qualem hic do-
 ctorem audire tibi datum esset. Poterium libro vi. com-
 ment. medic. in Galeni κατὰ τόπους libros, satis probabi-
 libus coniecturis esse eam spinam, quæ uulgo Germa-
 nis Schleedorn uocatur, ostendit: eiusq; fructum, quem
 Dioscor. gustu odoratum & acrem: Plinius semen gu-
 stu acuto & odorato præditum dixit: eum esse qui uul-
 go nostrati Schleen appellatur, & Galeno brabyla di-
 cta, uerisimilibus argumentis probauit: quæ omnia lon-
 gum esset ac superuacaneum hic repetere. Ad ea acce-
 dit et hoc, quòd inter reliqua spinarum genera Diosco-
 rides de poterio tractat, ut penitus nihil postea de ea
 sententiam mutare potuerim, sed in ea constanter per-
 sistam. Verùm audiamus quid Fuchsius in stir-
 pium centone afferat. Duo prunorum habentur
 genera, Vnum satiuorum &c. alterum syluestrium,
 quæ Galen. libr. 2. de alimentis, ἀγριοκόνκνυλλα, &
 in Asia προύμνα uocari dicit, prunula siue pruneola
 uulgò nominantur, Germanice Schleen. Caue eorum
 amplectaris sententiam, qui poterium esse putant, neq;
 enim facultates, neq; notæ prunulis respondent. Au-
 dimus egregia Fuchsi argumenta, quibus primùm syl-
 uestria pruna, prunula & pruneola appellari dicit, &
 Germanicè Schleen nominari. Deinde hos fructus
 qui poterij esse putant, eorum sententiam cauendam
 esse monet, hoc argumento, quòd neq; facultates, neq;
 notæ, prunulis respondent. Itaq; triplici imprimis ge-
 nere argumentorum Fuchsius uti solet, si fortè sim-
 plicem sententiæ suæ pronunciationem non sufficere
 putat, Aut

putat. Aut enim ex autorum locis, uelut è picturis,
deprehendi res ipsas uult, ita ut neq̃ ipso doctore quis
opus habeat, uelut suprà in aphonitris ipsius ostendi:
Aut iureiurando facto asseuerat, etiamsi peierare se sci
at, uelut in Vulpecula excoriata probauimus, loco de
Marcello Virgilio, ac me producto, quem etiam ipse
in sua responsione mox ab initio adducit: Aut uelut
hoc loco, in hunc modum argutatur: Capra comedit
poterium, Capra edidit pilulas, Vulpecula non est bra
byla. Quid enim aliud est, Brabyla poterij fructum, ne
que facultates, neq̃ notas prunulorum habere asserere,
quàm rem quæ est, & facultatem habet, non esse, nec
posse id quod à natura præstare ualet, affirmare: & con
trà, eam quæ non est, nec facultatem habet, & esse & fa
cultatem habere asstruere? Ad dic rogo, Vulpecula,
quis unquã Latinus scriptor, cuiuscunq̃ generis, pru
nula ac pruneola hos fructus appellauit? aut prunorum
generis esse sensit? aut etiam prunorum facultatem ha
bere prodidit? Quandoquidem igitur adeò ridicula ti
bi procaci bestie uidetur mea de poterio ac Brabyliis, eo
ius fructu opinio, (quæ res summam ingenij tui leuita
tem coarguit, ea quæ discendi gratia in quæstionem
proposita sunt, imperitiæ damnantis, ac uelut stolidi ir
ridiculis) & quantum uideo, nihil utilitatis ex mea do
ctrina superiore accepisti, ex qua tamẽ sunt qui se mul
tum profecisse profitentur: Nam improba ingenia ex
bonis scriptis suam perniciem hauriunt. Bona uerò et
iam ex malis utilitatẽ capiunt, tantum abest ut inde ul
lam læsionem incurrant. Atq̃ hoc eodem planè sit mo
do, quo ex eodem prato armentorum ac pecorum gre
ges commoda alimenta, ad lactis abundantiam accipi
C

unt, & apes mella colligunt, & uenenata ac angues uel
nenum suum depascuntur: cū hęc ita se habeant, nō
omittam tamen, sed rursus tentabo, an uel ingrata ac
inuita, & procaciter contemnenti, & iam etiam expel
li uulpeculę, Brabyla mea poterū fructus obtrudere
possim, ut ea tam facili quā uulpes pyrū est, arrodāt,
aut gustet saltem, & sic gemino medicamento à me cō
monstrato, ærumnosum *ακλετοδ* afferuet. Quod igitur
ad pruna syluestria attinet, certū est ipsa ferentem
plantam, iustam arborem, non tam humilem spinam es
se. Galenus enim sept. simpl. medicamentorum palām
arborem appellat, tam syluestrem quā hortensem
prunum. Ita etiam Dioscor. prunum arborem notam
essē dicit. Si ergo prunus utraq; arbor est, certē spina il
la quę fructum fert, **Schleen** nobis appellatum, sylue
stris prunus esse non potest: et sic neq; fructus eius pru
na syluestria erunt. Tamen si autem prunorum sylue
strium fructus palām adstringens, ac uentrem sistens
Galeno traditur: tamen hoc non satis argumenti esse
potest, ad probandum fructus illius spinę, **Schleen** uo
catos, esse pruna syluestria. Illi enim fructus non solū
palām adstringūt, sed sua acerbitate omnes à gustu suo
auertunt, nec edi possunt, priusquā uieta ac flaccida
fiant, ex repositione, etiam si in planta sua maturuerint,
quod tardissimē ipsis contingit circa medium autum
num. At pruna syluestria ut adstringant, et aluū sistant,
tamen ad tantam acerbicatem non perueniunt, quan
tam **Schleen** appellati fructus habent, ut extremē acer
bi existāt. Imō pruna syluestria cū Dioscorides colu
mellam, gingiuas, ac tōsillas fluore infestatas sistere di
xisset, ubi matura facta essent ac siccata, et deinde cocta,
ita ut decoctū ipsorum ore collueretur, mox adiecit: co
cta ipsa

ta ipsa cū sapia stomacho fieri cōmodiora, & magis al-
vum sistētia. Verū hūc usum nō pręstare posse fructus
Schleen appellatos, palām constat: columellę tamen,
gingivis, ac tōsillis fluidis commodos esse nō negaue-
rim: & stomatica pharmaca ex ipsis rectē parari posse,
in cōmentarijs medicis suprà citatis asserui: & Gale. li.
6. compo. medica. secundum locos, de his fructib. loqui
declaraui, ubi ait: At uerò & ex cornis, ac Brabylis, & „
prunis apud nos appellatis, preparatur apud nos stoma „
tica pharmaca. Brabyla .n. hos fructus, et nullos alios,
ipsum appellare cōstanter credo, neq; ab hac sententiā
discedā, nisi quis potiorib. argumentis quā ego usus
sum, qui fructus sint Brabyla, docuerit. Nō enim satis
est, non esse hāc rem illā uel illam affirmare, & simplici-
ter quid nō sit dicere, sed etiā necesse est, si nō hoc est,
quid sit tandē docere. Proinde breuissimā totā rem
cōplexus, pruna syluestria omnia quę citra satiationē in
syluestrib. locis, extra hortorū cultum proueniunt, esse
asserō. Nā omnes facultates et à Dioscoride, & à Gale
no, itemq; reliquis, de prunis syluestribus traditę, in his
manifestē cōperiuntur, & cuilibet experiri uolenti pa-
lām cognoscere dabitur. Talia autem pruna syluestria
Hessi Bilsen uocant, & eius generis sunt quoq; ea, quę
Misnensibus barbula caprinę appellantur. At uerò
fructus **Schleen** appellatos, nec pruna syluestria appel-
lati, nec prunorum generis esse, nec facultatem ipsorū
habere, aut usum pręstare posse: nisi quantum ad sto-
matici medicamenti confectiōem: citra omnem am-
biguitatem affirmo, & eosdem fructus Galeno Braby-
la dictos esse, uelut in cōmentarijs medicis probaui,
ita adhuc sentio, & ea brabyla poterij spinę fructum
esse, iuxta argumenta isthic relata, identidem asseuero.

Et ad omnia illa etiam hoc addere hic uolo: Dioscori-
des poterium inter cæteras appellationes etiam *ἀκίδω-
ρον* uocari ait, significat hæc uox aculeatum. Itaq; aut
ad spinas huius plantæ referenda est hæc appellatio:
aut, quod mihi magis arridet, ad fructus saporem, qui
uelut aculeos ac stimulos linguæ in gustu imprimit,
propter acerbicatem, et propterea etiam *δερκω* ipsum
Dioscorides appellauit, acrem uidelicet dicens, pro *σφο-
δρῶν*, id est, acerbum. Nam ob improprium usum in ta-
libus uocibus usurpandis, Galenus aliquoties Diosco-
ridem notauit. Habes iam Fuchsi, pruna syluestria, ha-
bes Brabyla, habes nitra, & aphronitra, omnia ad *ακί-
δωρον* tuum asseruandum, à me tibi cōmonstrata: quan-
quàm sciam te ingratam bestiam pro his omnibus meis
beneficijs futuram, magno iam documento à te præsti-
to, quomodo in fontes, innoxios, & bene de te meritos,
tractare soleas, in hac præsertim tua aduersus Egenolo-
phi architectum responsione. Eum enim me esse con-
finxisti, & ita nōminare uoluisti uanissimo tuo commē-
to, uelut antea ostendi. Nec uerò est quòd aperto bel-
lo te tentare non audeam, ac metuam, uelut dicis. Neq;
enim ferocia tua quicquam profuit tibi, aut me abster-
ruit, quo minus primo congressu tibi pellem totam de-
traherem, uelut ex Vulpecula excoriata cognouisti.
Quomodo uerò coherent hæc, uanissime Fuchsi: quòd
confessus iam te huic tragœdiæ initium dedisse, mox
» subiungis: quàm nullo tuo merito alienus à te esse, &
» te odisse cœperim, te ostensurum esse. Et iam dum hoc
» agere instituis, nihil ante illud tragœdiæ initium, à te
» commissum esse dicis odio dignum, quum nec uerbo,
» ne facto, unquàm à te latus sim, sed semper de me ho-
norificè

noriticè loquutus sis, ac scripseris: Hæc quomodo eos
hærent cum tuis uerbis, quibus paulò ante me imperi-
tum, rudem, ignarum, ac ne leui quidem herbarum co-
gnitione præditum esse dixisti? hoc enim de me haud
dubiè ante stirpium centonem à te proditum noueras.
Sed hanc labilem mendacis memoriàm bene emen-
das, dum mox Itali cuiusdam inuidiam in te concitasse
dicis, eò quòd plus iusto me laudaueris. Et nunc liben-
ter te erratum agnoscere ais, ut qui certò scias, Italum
illum doctrina & rerum cognitione me longè supera-
re. Egregiè uerò sibi constat per omnia Fuchsius, ue-
lut ille qui dixit: aiunt, aio: negant, nego. O corculum
beluæ astutæ. Tu uerè ille es, de quo Poëta dixit: As-
stutam uapido gestat sub pectore uulpem. adeò clarè
in te elucet, nomina non temerè rebus contingere, sed
ex ipsa natura obuenire. Cæterum ego laudes tuas ni-
hil moror, Nec cogitare libet de Italo illo, qui sit. Neq;
enim ego talis sum, qui me meq; omnibus approbare
me posse confidam: aut de quo non quisq; quòd uelit,
sentire ac pronunciare possit. Si enim in libera ciuita-
te, liberæ debent esse linguæ, quanto magis in alia regi-
one, & alio ferè orbe. Sint libera hominum iudicia,
sed sint etiam recta ac uera, non stulta & temeraria. E-
go mea scripta & Italís, & Gallis, & Hispanis, Imò o-
mnibus in commune, publicè ac liberè exposui, & si-
cut nulli addictus sum, in cuius uerba iurauerim: Ita nò
expeto ut quispiam meis accedat, quem non rei ueri-
tas inuitat ac cogit. Quicquid tamen Italus ille tuus de
me sentiat, certè si tibi inuidet, excellentis iudiciij esse
necesse est. Hoc profectò multis testantibus uerè dice-
re possum, nullum ex Germanis medicinæ studiosis

mihī partim notis, partim etiam se mihī commendare
uolentibus, iā per aliquot annos ex Italia ac Gallia no-
bis rediisse, qui non de Italis ac Gallis Professoribus,
aut honestam mei mentionem factam esse prædicasset,
aut salutem dictā annuñciasset, aut literas scriptas attu-
lisset: ut ne dicam multos præclarā mei in libris à se edi-
tis fecisse nomenclationem, & plus tribuisse quā a-
gnosce-re audeam. Porro hoc modo instructa cōuitijs
onusta naui, iam plenīs uelis Fuchsius uelificatur, secū-
do planē inspirante uento. Sed audiamus quali celesti-
mate suos remiges, aut etiam epibatas compellet. Cæ-
terum cū tandem ex aliorum, quibus de facie notus
erat, sermonibus, & omnium maximē è suis commēta-
rijs, in quibus instar impudentissimi Thessali, rabie qua-
dam in omnes æui nostri homines præstantissimos, &
de re medica optimē meritos inuehitur, mihī prorsus
innotesceret, fateor, iniquius tulli præpostera & pro-
sus temeraria eius de tot excellentib. optimisq; uiris iu-
dicia. Quis enim uir equus insanis hominis conatib. fa-
uere, & tantorū uirorum contemptum æquo animo et
patienter ferre posset? Nemo profectō, nisi quē manib.
eorum quorū studijs & laboribus plurimū adiutus est,
inferre bellū, & ut dicitur, cū laruis luctari, mortuosq;
allatrare non pudeat. Quapropter ut Marcellum Flo-
rentinum Dioscoridis interpretē, uirum extra contro-
uersiā doctum, aliqua saltem ratione ab Architecti hu-
ius iniuria uindicare, atq; ut illum quo subinde à ca-
lumnijs ac maledictis, cātorum præsertim uirorum, &
de re literaria bene meritorū abstineret, obscure admo-
dum hortarer, quæ ex præfatione meorum de stirpium
historia cōmentariorum paulo suprà citauī, scribere uo-
lui &c.

lui &c. Miseret me profectò sortis bonorum illorum
uirorum, quos tu à me præpostero ac temerario iudi-
cio laesos esse dicis, si non alium defensorem habent,
quàm nullius omnino eruditionis aut iudicij hominē
Fuchsum, & iam eundem etiam ærumnosam ac expel-
lem uulpeculā: quæ tamen præ animi impotentia The-
salos primū, deinde etiam Thraiones, milites glorio-
sos, Orestes, Aiaces, Polemones nobiscum cōponit, à
quibus & nos, & scripta nostra longissimè abesse, mul-
tis bonis ac doctis uiris constat, his præsertim qui fami-
liarius mecum uixerunt. Quanquam & in illis singulis
quædā sint peculiares ac magnæ uirtutes, ad quas nullo
unquam uulpecula aspirare possit. Verū ut iudicij
mei ratio clarior fiat his qui mea non legerunt, & for-
tassis sinistram & malignā Fuchsi interpretationem,
propterea arripere possent, paucis consiliū meum hac par-
te producā, etiam si bonam quoque huius partem, in uul-
pecula excoriata explicauerim. Cū primū me ad scri-
bendum, ac mea in publicum edendum conferrem, ita
mecum statui, Veritatem rerū, et quod rectū est, omni-
bus hominū opinionib. præferre oportere. Hoc enim
optimos quosque philosophos ac medicos fecisse mihi
persuaserā, etiam si in his ipsis sint adhuc quædam, pro-
rectis agnita ac tradita, quæ ita phas est posteriorib. re-
felle, sicut ipsi priorū sententias damnauerunt. Et id
uulgatum magis quàm seruatū: Amicus Plato, amicus
Socrates, magis amica Veritas, frequenter animo meo
succurrebat. Itaque cū proposuissem Hippocratis ac Ga-
leni, & in summa, Græcorum medicorum scripta ac do-
ctrinā in lucē reuocare, & ad Latinos transscribere, o-
pere præciū esse mihi uisum est, quicquid remorari ob-
staret,

staret, id totum recidere ac præsecare. Erant autem præcipue remore, Arabes ac Barbari medici, qui in omnibus scholis regnabant, & in quibus etiam ego per annos aliquot uersatus eram. Deinde erant recentes quorundam cētones, speciosis titulis inscripti, Onomastici medici, Pandectæ, Thesauri, Scholia, Epistolæ. Proinde quum edita Aëtij parte, quam solam tunc habebam, ad Galeni libros decem de compositione pharmacorum, secundum locos, edēdos me componerem, & in eos quoque totidem librorum commentarios adornarem, non uolui iudicium meum occultare, sed tum in præfationibus utrique operi præmissis, tum in ipsis commentarijs, locis ita ferentibus, sententiam meam liberrimè dixi, & eis qui hoc honore digni mihi uidebantur, id tribui, ut palàm à me nominarentur. Tales autem sunt Plinius, Politianus, Budæus, Marcellus Virgilius, Manardus, & si qui alij sunt à me palàm nominati. Reliquum uulgus, & eos quos Fuchsius suis milimos nominat, hoc honore dignatus non sum, sed titulis scriptorum indicatis, studiosorum coniecturæ reliqua permisi. Et mirum est cū tu hos intelligentia assequutus palàm nomines, & à me notari dicas, quòd locum ad te pertinentem, & qui te ad aliorum defensionem accendit, transilias. Sed intelligo uulpeculæ astutiam, iustam doloris tui causam ex iniurijs quas alij à me perpeffi sunt, cōcepisse uideri uis, non quòd ipse à me notatus, aut læsus esses: ideoque hoc ad te pertinere penitus dissimulas, quod in præfatione commentarijs medicis præmissa, his uerbis habetur: Concedimus etiam ut scripta nostra hincinde expilent, ex integris orationum ac præfationum nostrarum periodis, libi præliminare

liminare epistolas concinnent, et si adeo placet, totum
filum retextum sibi pro nouo firmate induant; inter
rim mei nusquam mentionem faciētes. Neque enim sic
legi laboro. Hæc est Helena Fuchsi, pro qua pugnas,
pro qua redimenda ac recipienda, impudentiam, stulti
tiam, ineptias, furorem, rabiem, amentiam, & tota con
uitiorum plaustra in me exonerat. Nam reuera illos ui
ros à me honoris gratia, uelut dixi, nominatos, neque de
fendere instituiſti, nec defendere potes, nisi uociferan
do, asseuerando, detestando, peierando, ac tragicis ex
clamationibus, rei indignitas transigenda esset. Quan
do quidem uero præcipuos tibi defendendos nomi
nas, Marcellum Virgilium, & Manardum, non ceta
bote, & hæc lecturos, quid de his in totum sentiam,
non quod ad uitam, aut etiam doctrinam attinet, quæ a
lioi præstiterunt, sed quantum huius ex editis scri
ptis cognoscendum nobis proposuerunt. Marcellus
Virgilius, Florentinus, scriba publicus conuertit Dio
scoridem, & in eundem commentarios adiecit, quam
bene ac feliciter, testatur utrunque opus, etiamsi ego nul
lus dicam. Si autem licuit Manardo multos illius lo
cos taxare, damnare, & quomodo rectius reddi pos
sent declarare; cur non liceat mihi & alijs talia legen
tibus, utrunque pariter accusare? & magis posteriorem,
qui illum reprehendere uolens, & rem melius tradere,
subinde non uno saltem illo loco, quem tu ex nostris
commentarijs adducis, se palam declarat multo minus
Græcæ linguæ, quam illum doctum esse. Quod au
tem Marcellum grammaticum planè Dioscoridis in
terpretem appellarim, & in hac arte non satis etiam de
stritum, ita reuera res ipsa habet, uelut scripsi. Nullum
D

enim caput est, in quo non sint aliquot loci falsissime
redditi. Et ut etiam recte reddidisset, quod ad gramma-
ticam attinet, tamen nullum medicum rerum ipsarum
usum, ex uerbis ipsius quis assequetur, qui non ipse pri-
us aliunde nouit idoneum medicamentorum adhiben-
dorum usum. Sed non fert hic locus me in his decla-
randis esse longiorem. Satis indicauit Manardus quid
in ipso desyderet. At quod Manardo in Marcellum
licuit, id non licere nobis in Manardum Fuchsius con-
cedet. Verum ut concedimus Manardum quædam re-
cte in Marcello notasse: Ita ex omnibus Manardi scri-
ptis clarum est, nunquam tantum potuisse Manar-
dum, ut ipse Dioscoridem ad Latinos transcriberet,
quantumuis magno ocio abundarit, ad epistolas illas
medicinales scribendas. Itaque mox in commentario-
rum medicorum initio, Dioscoridem nunquam ma-
gis bonum interpretem desyderasse scripsi: & amira-
sum me esse quid Ruellium moraretur, quod laudem
quam in Dioscoride uertendo primus occupauit, eun-
dem sub incudem reuocando, solidam sibi parare non
satagat. An uero ante obitum quid hac parte Ruelli-
us præstiterit, nōdum tantum oculi à reliquis studijs na-
ctus sum, ut cognoscere potuerim. In summa igitur, uo-
luntatem, & honestum bona studia, præsertim medi-
ca, iuuandi conatum, laudo ac prædico in Marcello ac
Manardo: & quæ recte tradiderunt, summa gratitudi-
ne accipienda esse sentio. Quæ uero contrā, ea ut quis
sequatur, nulli suasor ero, & ea de causa de utroque libe-
re id quod res est pronunciaui: non quod honori ipso-
rum aliquid detractum uelim, sed ut studiosi ueris ac re-
ctis iudicijs adsuescentes, nullius autoritate seducere a-
tur. Hæc

tur. Hæc est iudiciū mei de his, & alijs uiris à me nomi-
natis ratio. Et contēnere poterā in totum Fuchsi patro-
cinium illorum se suscepisse fingētis gannitus, nihil ni-
si ficulnū præsidiū, & indignationem penitus impotē-
tem, ac uanā sine uiribus iram declarātes. Verūm hæc
nō illius, sed studiosorum gratia proponere uolui. Nā
neq; ad reliqua conuitia quicquā responsurus, sed le-
ctori liberum iudiciū ex utriusq; scriptis permissurus
eram, si Fuchsius intra cancellos se eatenus continuif-
set, ut de eruditionis ac iudiciū præstantia mecū certamē
suscepisse uideretur, & non in uitam ac mores meos in-
quisiuisset. Ad ea igitur quę huc pertinet, paulō postea
transgrediemur. Nunc uerō ad ea quę proximē sequū-
tur in eius responsione diluenda nos conuertemus. In-
ter ea autē sunt primū arrosæ ab Egenolphi architecto
picturæ grandes Herbarij Fuchsiāni; Deinde eam stir-
pitum historiā magnificē mundo obtrusam esse: & bo-
norum uirorum operas Fuchsum carpisse: Tragum
à Fuchsio grauissimis contumelijs esse affectū: Fuchsi-
um ex Tragi opere Germanico plurima trāsumpsisse:
Singula folia operis Tragi à prælo adhuc madida Fuch-
sio transmissa esse: Cōmentarium Fuchsi, amplum cen-
tonem uocatū esse: Fuchsum ex Ruellio sua habere:
Fuchsum Manardo multa debere: Brachelios, Putea-
nos, & Montuos Fuchsio obiectos esse. Hæc omnia
Fuchsi penitus ad me non pertinet, sicut neq; reliqua,
cū reuera scripti Egenolphi in te autor non sim. Ad
reliqua tñ hæcenus relata respondi, cū nemo non intel-
ligat, me à te imperi, et uideat locos etiā ex meis scriptis
à te pducī. Verū ad hæc penitus nihil ad me pertinentia
nihil respōdebo: neq; me inter Tragū et te, iudicē faciā.

Tragi. hz
harins.

Nam Tragi scriptum non nisi titulo tenus uidi librum
ipsum nec aperui, nec legi: non quod contemnam hu-
ius uel ullius uiri eruditi, circa rem medicam augen-
dam studium, sed quod non uacet mihi præ grauiori-
bus occupationibus: & alioqui Germanicè scripta non
ita libenter lego. Quicquid igitur in centonem tuum
ex Trago, quando, & quomodo transumpseris, quid
ex Ruellio habeas, quid Manardo debeas, nunquam
mihi curæ fuit cognoscere. Neque enim uidi post pri-
mum illud biduum, quum amicus quidam illum mihi
attulisset, nisi in bibliopolio prostantem, & emptores
audè expectantem. Hoc tamen de toto opere sæpe po-
stea cogitavi, optimam eius partem esse imagines ac pi-
cturas. Potest autem & centonis appellationem Ege-
nolphus ex me audiuisse, ac ita usurpasse. Nec est ea ap-
pellatio adeò ignominiosa, quum etiam ueterum quo-
rundam inscripti ab ipsis autoribus centones, hodieq;
extent. Et hoc solati loco à me dictum accipe, ne ea pro-
pter animum omnino despondeas. Nec uerò propter
rea putes me tuam aduersus Brachelios, Puteanos, &
Montuos causam probare, quod Arabum doctrinæ
„ sum infensor, aut, ut tuum Latinum idiomata uocat, in-
„ uisus: & quod Arabas alicubi omnium bonorum stu-
„ diorum corruptores appellarim. Sed hunc locum de
Arabibus medicis alibi in studiosorum gratiam repe-
tam. At uerò quæ postea sequuntur, ea non præteribo,
rursus malignitatem tuam omnibus euidentissimè de-
clarantia. Est autem primum hoc, quod tibi tuos aduer-
sarios obiecerim, oblitus quàm grauiter ipse pudendo-
rum errorum ab Orosio accuser, aduersus quem pri-
mum me tueri ac defendere iubes, & deinde tibi tuos
Montuos

Montuos obijcere: ad hoc breuibus respondebo: Oro
sciuseas annotationes, quas in Aëtium, partim à me,
partim à Baptista Montano conuersum edidit, profes-
sus est, neq; ostentatione, neq; contentionis studio, nec
Montani aut mei odio aut inimicitia scripsisse, sed pu-
blicæ utilitatis amore. Itaq; non possum non eius studi-
um probare, tantum abest ut contrà quid scribere ue-
lim. Atq; utinam esset ab omni parte hic labor illius ab-
solutus, et studium bonum parem habuisset successum:
& non plura, & grauiora ipse admisisset, quàm in utrif-
que interpretibus notat. Quum autem exemplar, un-
de primam meam conuersionem descripsi, situ & ca-
rie, ac blattis exesum fuisse, in præfatione scripserim,
qui fieri posset ut ingratum esset, si quis melioris exem-
plaris rectiorem lectionem doceret: Hoc igitur ubi res-
cte præstitit ille, probo: ubi non, uitium uirtuti condo-
no. Et propterea in repetita totius Aëtij à me facta
conuersione, melius facturum ipsum fuisse dixi, si totā
nouam Aëtij translationem ex Hispania nobis trans-
misisset. Et uides Fuchf, te meras sutelas texere. Quod
uerò deinceps subiungis: & cogitet interea Leo ille ge-
nerosus, quàm belle uulpecula, quæ ei despiciatui nul-
quam non ducitur, pellem ipsi pro dignitate excutere, „
eumq; suis coloribus, si uellet, pingere posset. Hoc ut „
iam facias Vulpecula, magnam tibi occasionem datā
habes, postquàm te excoriaui, & tandem generosos
ungues in tam uili Cynalopece defœdare non sum de-
dignatus, etiam si tueos obtusos esse, & à Leonis ungui-
bus degenerare putasti. Si igitur Leoninam, pro uul-
pina recipere posses, profectò Diomedis cum Glaucō
permutationem faceres, At quòd mox asseueras, alie- „

num scriptum te nunquam usurpasse, necque pro tuo
edidisse: longè aliter ex uulpecula excoxiata didicisti.
» Nam quod subdis, ne per somnium quidem tibi in
» mentem uenisse, ut leonem illum generosum tibi imi-
tandum proponeres: eatenus uerum est, quatenus non
imitari, sed compilare: non sequi, sed persequi: non præ-
ferre, sed suppressere uoluisti. Neque enim aliò tendunt
ementita illa tua de mea iactantia figmenta. Non enim
» quicquam ueri ea in se habent uerba, quæ tu de me
» prodis, quòd uidelicet præ me reliquos omnes fasti-
diam, ac planè fungos ducam. Quos, & qua de causa,
quòue meo iudicio fastidiam, suprà dixi. Tantum
autem abest ut aliquem ueræ philosophiæ ac medi-
cinæ studiosum præ me contemnam, ut omne studi-
um huc à me conferri à multis intellectum sit, quo
omnes mea opera me etiam superiores conspici pos-
sint. Et non dubito quin posteritas olim hæc magis
grato animo agnoscat. Tu uerò Fuchsi ne fungus
quidem haberi posses, si iam excoxiatus, non meo be-
neficio ex nitrorum usu ostenso asseruaueris. Magno
uerò astu te in illum doctorum uirorum confessum
» subrepsisse, credi par est, in quo ego gloriatus fue-
» rim, me unum esse qui humeris suis medicinam, uelut
Atlas cælum sustineat. O beluam astutam, & uel per
se, uel per *ὑτακούς* suos, iam etiam ubiq; mihi immi-
nentem, & non facta ac dicta solùm nostra obserua-
tem, sed fortassis breui etiam de mente, ac cogitationi-
bus nostris certissima annunciatam. Ne refellenda
quidem talia à me sunt, utpote quæ apertè emētia esse
ab omnibus cognoscantur, & improbum animum tu-
um pa-

um palam coarguant, cui ne succurrunt quidem gra-
uiora, quæ omnino prolaturus esses, etiam si palam
in mendacio deprehendi deberes. Cæterum iam tan-
dem quasi conuictijs exaturata, Vulpecula maledice-
re cessat, & Leonem in aliquo argumenti medici ge-
nere ad congressum prouocat, pugnam non detrectat,
plagas minatur ac intentat, ad id spectans arbitror,
quod antea dixerat, aperto bello me ipsam tentare non
audere, ac metuere, atque ita clandestinis consilijs, &
quasi ex insidijs ipsam capere, atq; opprimere cogita-
se: non tamen satis memoria tenens id quod inter po-
strema rursus repetitum dixit, dum Cornario se peni-
tus nihil debere constanter, intrepidè, & uerè affir-
mat, utpote quem herbarum cognitione prorsus esse
destitutum censet. Si enim Fuchsi uerè hæc, æquè ut
constanter, & intrepidè affirmas, quæ erit uictoriæ
tux gloria, si degenerem uelut dixisti, unguibus Leo-
nem, si rudem, si ignarum, si omni cognitione desti-
tutum Cornarium deuiceris? Parce saltem tibi bona
Vulpecula, & uel ex uulpina tibi detracta disce, quàm
meritò formidandum tibi Heroicum Leonem pro-
uoces, & cuius clementia te asseruari, etiam nitra ac
brabylla mea iam attestantur. Quanta uerò uulpini
ingenij uersutia ea putanda est, quod hæcenus omnia
aduersus Egenolphi architectum molitus, nō quidem
Cornarium esse illum dicens, sed tamen omnia sic tran-
sicens, ut nemo non intelligat, nullum aliū esse qui à
Fuchsi impetatur: Postremum uerba Cornarij, quasi
ab architecto illo diuersi, ab Egenolpho ex præfatio-
ne in epistolas Hippocratis usurpata, producens: ea
abunde

abunde esse dissoluta, infirmata ac explosa asserit, in
pistola nuncupatoria, quam commentarijs suis in Hip
pocratis aphorismos præfixit? Verùm ego quum in
uulpecula excoriata eidem nuncupatoriæ epistolæ re
sponderim, & omnibus alijs uulpeculæ fraudibus oc
currerim, easq; detracta ipsi pelle detexerim, hoc loco
nihil amplius dicere uolo. Atq; optarem sanè Fuch
sium etiam hoc loco sibi melius consuluisse, ut non pa
lām in exprobrando mihi rixarum ac turbarum studi
um, mendax deprehenderetur. Satis enim suprā à me
commonstratum est, me nullo rixarum ac turbarum
faciendarum studio huc progressum esse, & Fuchsi
um ex sua ipsius confessione huic tragoediæ, ut uocat, iniu
tium dedisse. Quàm uerò alioqui rixas ac turbas fuge
rim, rationum mearum libelli testantur, ex quibus clā
rum facere possum, me plura iusto titulo ad me perti
nentia reliquisse, ne litigarem, ne rixarer, quàm sortas
sis Fuchsius in arca habet. Non itaq; multis re fellam
ingeniosum illum lusum tuum, quo per *παρονομασίας*,
aut potius *επενθεσις* unius literæ schema, Cornari
um in Cornarium mutare excogitasti, non intellectu
ris etiam externis gentibus, Italis præsertim ac Gallis
illis, tibi uelut iactas, maximè applaudentibus ingenij
tui hac parte sublimitatem, quæ Germanis tamen ut
cunq; inclarebit, dum Cornarius à Cornis fructu no
men habens, uelut multi sciunt, et in commentarijs me
dicis quoque à me declaratum est, in Cornarium à
Fuchσιο transmutatur, ita ut stulti appellationem in
medio nomine præferat. Hunc itaq; lusum tuum pa
tienter feremus, donec tu ad sanio rem mentem muta
tus, subtiliori ingenio ludere discas. Reuera enim ita
mibi

mihī mente constare, ac ita sentire apud me malo, lucus
lentissimam diuinæ benignitatis gratiam agnoscens,
& à Fuchsiō stultus uocari, quàm talis mentis domi-
nus, aut potius seruus esse, qualem in se Fuchsio om-
nibus declarat, & multum sapiens mihī uideri. Nec
uerò ad has rixas ac contentiones cum Fuchsiō pro-
diſsem, si intra certos carceres, uelut dixi, Fuchsio se
cohibuisset. Nam hactenus quidem pro eruditionis ac
iudiciū in re medica gloria mecum certare Fuchsio ui-
sus est. Iam uerò quasi campo cedens de hac parte, ui-
tam meam ac mores impetit, & in hos exactissimè sibi
inquisiuisse uisus, tot conuicia euomit, ut planè appare-
at maledicendi studio prouectum, non uidere, non in-
telligere, nullo sensu præditum esse, dum uerba per ius-
gulum reditura, eructat, & Architectum amentem, bi-
bulum, calumniatorem, dementem, ebrium, furiosum, „
gloriosum, heluonem, insanum, lymphatum, maledi- „
cum uino, nasutum, obtreſtorem, proteruum, quas „
druplatorem, rabiosum, stultum, & temerarium nomi- „
nat. & postea rursus etiā libidines cum potationibus „
copulatas exprobrat. Nec satis hæc esse putat, si non es-
tiam Leonem, *εὐφύμης*, lenonem faciat. Quis putabit sa-
næ mentis uoces has esse? Mirum uerò quum noris
Fuchsi, me ab adolescentiā in hūc usq; diem peregrina-
tum esse, per mare, per terras transisse, apud uarias
gentes ac populos uixisse, non adiecisse te etiā cæ-
des, homicidia, latrocinia, ac piraticam quoq; me exer-
cuisse: ut nihil deesset, quo me adobrueres, inuisum o-
mnibus faceres, quantum posses noceres, quando o-
mnino eò progressus es, ut si non aliqua, uelut ille ait,
nocuisses, mortuus esses. Ego uerò, etiā si bona con-

scientia fretus, hæc omnia contemnere ac ridere pos-
sem, utpote à uilissimo mendaciorum mancipio pro-
fecta : & non timeam ullum esse qui hisce conuitijs
fidem habeat, qui modò Cornarij nomen notum sibi
habet : Tamen ne ipse tibi placeas, & uelut gallus ui-
ctor canas, ac uicto insultes, producam primùm scripta
mea, præsertim de Græcis conuersa, tot quot uix leget
re quis tãto temporis spatio, quanto à me prodita sunt,
ualeat, & hæc per meipsum, citra ullam amanuensis o-
peram scripta, & in hunc usq; diem absq; omni conspi-
ciliorum usu. Hæc omnia Fuchsi, contra ista conuitia
in me tua testantur, ab eo qui talis sit, tanta præstari non
posse. At hic uide quid mala mens, malus animus fa-
ciat, ut uerissimum uulgatum illud dictum esse appare-
at : Vbi cutis, ubi pilus uitiosus est, non expectandum
esse, ut inde bona pellis fiat : Doctissimi inquit, homines
illum medici nomine non dignantur, sed uersorem po-
tius appellant. Qui bene loqui non didicit, eum malè
loqui necesse est, si tacere non possit : & reuera tibi hoc
datum est, illud negatum. Quæ summa mea laus uides
ri poterat, eam in uitium Fuchsius conuertit. Verso-
rem appellant ait, & medici nomine non dignantur.
Qui appellant, & ita sentiunt : qui omnium rerum in-
gnari, & Fuchsio similimi, stultitiam in consilium ad-
hibent, & de omnibus temerè pronunciant, neq; quid
dicant, neq; quid omnino uelint intelligentes. Non uo-
lo hic recensere quantum gratiæ apud bonos uiros con-
uersionibus meis inierim : non quantum præmij à prin-
cipibus uiris inde tulerim : non quantum hinc rem fa-
miliarem auxerim. Nam pro horum temporum infel-
licitate, fortuna mihi non omnino culpanda uenit : &
Deum

Deum bona laboribus uendere, uerè dictum esse, ex-
pertus sum. Habeant congratulationes multorum præ-
stantium uirorum suum scrinium: habeant etiam dona-
ria ac munera suum. Si aliquid utilitatis ex laboribus
meis rei medicæ, literariæ, philosophiæ ac Theologiæ ac-
cessit, quod uolui assequutus sum: nec ignominiosum
esse duco, si à Fuchsij, Vulpeculis, ac similibus bestiis
impetor, ac uersor appellor: quum peculiaris, & inter
præcipuas hæc mea laus sit, quòd plura quàm ullus unquam
ab omni hominum memoria, de Græcis conuersa, ad
Latinos transcripserim. Medici uerò nomine illos
me non dignari, nihil mirum est, ut qui inuideant om-
nia omnibus, & rectum rerum iudicium etiam sibi-
ipsis. Medicum autem me esse, aut saltem opinione ho-
minum habitum fuisse, multi & principes uiri, & præ-
claræ urbes testari possunt, apud quos relictis aliquan-
diu scholis, medicum physicum, publico conductus sa-
laris egi, ut inde etiam nomen medici physici mihi ad-
optarim: quum receptum sit per Germaniæ urbes, pu-
blicos medicos, Physicos appellari, nomine à naturæ
cognitione ducto, quo etiam aliquos ueterum philoso-
phorum appellatos fuisse, Galenus testatur. Et nunc in
hac schola, in qua publicè Hippocratis libros græcè
profiteor, ita pro medico habeor, ut & Illustrissimo
principi mea præsentia grata sit, & meis consilijs ille
utatur, & plus tribuat quàm hoc loco uel illius in
iudicando grauissima prudentia, uel mea uerecun-
dia proderè permittat. Quin & rationum mearum
libellis probare possum, me in decem annis, de ui-
genti quinque annorum numero, quibus medicinam
consector (Sint autem hi trigessimus, & deinceps

*medicis
physicis*

atque Cornary

Sequentes, usq; ad quadagesimum: priores enim ma-
 gis peregrinando, posteriores magis scribendo, ac gre-
 ca conuertendo consumpsi) plures ægrotos curasse ad
 sanitatem restitutos, quàm tu omnino ægros, aut sale-
 tem male affectos, per omnem uitam uideris, uelut me-
 dicus ad ipsos accersitus, etiam si perierint. Verùm res
 deo eò unde huc digressus sum, nimirum ad scripta
 mea. Hæc enim primum produxi, testimonium abun-
 dè præstantia, quòd talia conuitia in eum cadere non
 possint, qui hæc tot uigilijs, tot laboribus, in lucem edi-
 dit. Addam his secundum: homines apud quos uixi,
 qui haud dubiè alium me præsentem apud se cognoue-
 runt, quàm Fuchsius de non uiso, neq; ulla parte cogni-
 to, nisi quantum, uelut apparet, à maleuolo quopiam, et
 in gratiam eius loquente, & hæc confingente, maleuo-
 lentissimus ipse percunctatus cognouit. Ego uerò
 Fuchsi contrà de te, albus an ater homo sis, neminem
 interrogauit, & nuper quendam te mihi depingere uo-
 lentem compescui, nec ei aures præbere uolui: cùm ex
 furtis ac rapinis tuis, à me satis cognitus sis, & in uulpe-
 cula excoriata subdolos alienorum scriptorum fur, &
 studiosorum impostor declaratus: & nunc his conui-
 tijs in me tuis palàm ipse declares, te malignissimum es-
 se nebulonem, & honoris alieni arroso rem. Tertium
 uerò argumentum, quòd hæc conuitia uanissima sint,
 & à te e mentita, non libenter produco. Est populus
 et pietate, & opibus præclarus, cui ex multis annis fami-
 liariter innotui. Is nuper me etiam ad ἐπισκοπήν sucipi-
 endam uocauit. Non dico me penitus ἀναμάρτυρον καὶ
 ἀνεπίληπτον esse, cùm etiā gentilis poetā dixerit: Nemo
 uitijs sine nascitur, optimus ille est, qui minimis urge-
 tur:

Corn. Ep̃us

tur. Sed si talia, ac tam crassa crimina de me cognita
essent, ea uocatio isthic mihi non contigisset. Nam sci-
unt haud dubiè illic præstantissimi uiri, eius loci homi-
nem ex Paulino præscripto, esse debere sobrium, sanæ
mentis ac doctrinæ, unius uxoris maritum, & qui ha-
beat liberos bene educatos. Illibentissimè, Deum tes-
tor, hæc profero, sed tamen ut quàm te nihil mendacio-
rum ac conuitorum pudeat declarare, etiam hæc refer-
re coactus sum, non in meam aliquam gloriam, sed ui-
tæ honestè transactæ testimonium: & nouit idem op-
timum omnium seruator, me hac parte, uelut eius uo-
luntati fuisse obsequentem, & nondum illud officij in-
totum abnegasse. Addam quartum: Iam triennium
duo clarissimi & apud principem, & apud scholam Tu-
bingensem uiri, honestissimo salario oblato animum
meum tentarunt, ac inuitarunt ad transitionem ad Tu-
bingam, id & toti scholæ gratissimum, & mihi non in-
cōmodum fore asseuerantes. Si hi uiri, quorū alteri no-
minis fama innotueram, alteri etiā ante multos annos
familiaris fueram, de me ita sensissent, uelut tu nullo ap-
ud bonos successu, me infamare anniteris, procul du-
bio eò non inuitassent, ubi tam sanctū & innocentem
Fuchsiū, eandem artem, ad quam docendam ego uo-
cabar, profiteri nossent. Verū suffecerint hæc cō-
tra te, & uanissima conuitia in me tua, argumenta. Ro-
go autem Fuchsi, unde petiisti factorum tuorum ex-
emplum? A christianismo nihil magis alienū est quàm
conuiciari, in alienam uitam inquirere, proximum uer-
bo, aut nutu saltem offendere, nedum diffamare. Imò
uerè Christianus homo delicta fratris occultare, emen-
dare, ac corrigere sataget. Itaq; his factis tuis declara-

At, te penitus nihil Christiani animi habere. Videamus autem an gentium philosophis talis consuetudo fuerit. Omnes ferme philosophorum sectæ acerrimè inuehuntur in Epicurum, in uitam ac mores inquirunt, illudunt ac explodunt, adeo ut etiam ex nostris poetis quidam scripserit: Me pinguem & nitidum bene curata cute uisès, Si ridere uoles Epicuri de grege porcum. Verùm hic de moribus, de uita recta, de summo bono, de fine bonorum ac malorum, quæ sitio proposita erat, Atq; sic plurimi damnant Stoicos ^{et uolunt} inducentes, & stipitem ex homine facientes.

Et multi detestantur Cynicos, caninam, non hominum uitam agentes. Cæterùm in quæstionibus de rebus ipsis, de rerum naturis, multa est inter Physicos dissensio, de magnitudine, de forma, de essentia, de effectibus. Prodiderunt singuli suam sententiam, confirmarunt etiam qualibuscunq; argumentis, refellerunt quoque aliorum opiniones, sed ita moderatè, ut argumentis rem totam committerent: nec ullus unquam inuentus est, qui in uitam alterius inquisiuisset. At Fuchsius aliquot rerum naturæ locos, ad communem uitam delegendam nihil pertinentes, à Cornario in disceptationem, docendi ac uicissim discendi gratia, si quis melius nosset, propositos, impetens, autorem ipsorū talibus conuitijs ac maledictis incessit, in qualia publicis legibus sit animaduertendū. Hoc ergo non ex philosophis, nō ex ullo sane mentis uiro, sed ex aniculis & mulierculis deuliris, & improbitatē mutuò obijcentibus, Fuchsi didicisti. Hoc exemplo tibi præiuerunt, qui nec mente, nec manu pugnaces, iurgijs contendunt, ex quibus is qui talium plura protulit, uictor sua opinione decedit. Hoc
a pessio

Arg. ^{ta} non lei
ta in h
disputans
reprehensu
funda.

à pessimis & *ὁ δ' ἐν ὕμνῳ* habētibus nebulonibus habes.
Reuera igitur Fuchsi, uerba tua ciuitate opus habent,
quæ uel seuerissimè plectat tam solutam, ac flagitiosè li-
beram linguam. Itaq; quod superest moneo te, ut ad
sanam mentem recipiendam Deum roges, eaq; rece-
pta, & Deo, & mundo, & mihi, de istis omnibus iniu-
rijs satisfacias, alioqui hæc à te exorta tragoediæ
ἐπιταγή, ut nō ad tristissimum tibi exitum,
et *καταστροφή* minimè à te expectatam
desinat, fieri non potest. Mar-
purgi Hessorum, Cal. Au-
gusti. An. Christi
M. D. XLV.

FRANC. Ex Officina Chr. Egenolphi:

Handwritten text, likely a letter or document, written in a cursive script. The text is mirrored across the page, suggesting it was written on a sheet of paper that was folded or placed over another page. The ink is dark and the paper is aged and yellowed.

BRANC EX OFFICINA C. R. E. G. O. P. H. I.

